

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Belize

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

- Ekonomika Belize v roku 2011 rástla o 2,3%. Na tvorbe HDP podieľali – služby (54,1%) , poľnohospodárstvo (29%) a priemysel (16,9%).
- Inflácia sa očakáva v priemere 2,9% v 2011 (inflácia v roku 2010 dosiahla 0,5%).
- nezamestnanosť v roku 2011 dosiahla hodnotu 12,9% nezamestnaných, rovnako ako v roku 2010.
- Minimálna mzda v Belize je 2,5 Belizkého doláru (BZD) v poľnohospodárstve a 3 BZD v priemysle.
- V roku 2010 dosiahol bežný účet platobnej bilancie deficit 0,1 mld. USD, saldo medzinárodných devízových rezerv predstavuje 0,21 mld. USD.
- Rating krajiny - Moody's: B3, S&P: B
- Deficit verejných financií v roku 2011 predstavoval 2,8% HDP, celkový verejný dlh Kostariky predstavuje 79,7% HDP.
- 43% obyvateľov žije pod hranicou chudoby

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Až do 20. storočia bola ťažba dreva jedinou ekonomickou aktivitou Belize. Postupne sa jeho dostupnosť znižovala a bolo nahradené trstinovým cukrom, ktorý sa stal hlavnou exportnou položkou. Vývoz bol posilnený o rozšírenú produkciu citrusov, banánov, morských plodov, a textílií. Poľnohospodársky sektor utrpel veľké škody spôsobené hurikánmi, ktoré zasiahli Belize koncom roka 2007 a koncom roka 2010 a ťažké povodne v polovici júna a októbra 2008. Belize bola nepriaznivo ovplyvnená krízou v roku 2009 a jej ekonomická výkonnosť je veľmi citlivá na vonkajšie zmeny na trhu. Cestovný ruch je v Belize najvýznamnejším zdrojom devízových príjmov, nasleduje vývoz ropy, morských produktov, citrusov, cukru, banánov, a odevov. Vzhľadom k neistej budúcnosti týchto tradičných vývozov, je snaha o diverzifikáciu poľnohospodárstva.

Najväčší podiel na tvorbe HDP (54,1%) má sektor služieb a to najmä finančné služby, hotelierstvo a gastronómia, obchod a doprava. Primárny sektor sa v roku 2011 na tvorbe HDP podieľal 29% najmä poľnohospodárstvo (medzi najvýznamnejšie plodiny patria banány, kakao, citrusy a cukrová trstina), lesníctvo (kultivované drevo), rybníctvo (ryby a krevety) a od roku 2007 aj ťažba ropy (produkcia v roku 2010 dosiahla 4,252 bbl za deň). Poľnohospodárstvo v súčasnosti zamestnáva približne 29% celkovej pracovnej sily. Priemysel Belize je do značnej miery obmedzený relatívne vysokými nákladmi na pracovnú silu a energiu a malým domácim trhom. Na tvorbe HDP sa podieľal 16,9% a medzi jeho hlavné súčasti patrí výroba a dodávky elektriny, vodné hospodárstvo a stavebníctvo. V tomto sektore pracuje zhruba 16% pracovnej sily Belize.

Bankový systém Belize zaznamenal nárast nevymožiteľných úverov (NPL) na 16,1% zo všetkých úverov. Nárast nesplácaných úverov je z veľkej časti sústredená v troch bankách (dve tuzemské banky a jedna zahraničná), ktoré predstavujú viac ako 40% vkladov v bankovom systéme.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Africké, karibské a tichomorské štáty (ACP), Agentúra pre zákaz jadrových zbraní v Latinskej Amerike a Karibiku (OPANAL), Karibské spoločenstvo a spoločný trh (CARICOM), Karibská rozvojová banka (CDB), Integrácia systému v Strednej Amerike (SICA), Spoločenstvo národov, Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), Skupina 77 (G77), Inter-American Development Bank (IADB), Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (MAAE), Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj (IBRD), Medzinárodná organizácia pre civilné letectvo (ICAO), Medzinárodný trestný súd (Icct) Medzinárodná organizácia kriminálnej polície (Interpol), Medzinárodná asociácia pre rozvoj (IDA), Medzinárodná federácia spoločností Červeného kríža a Červeného polmesiaca (IFRCs), International Finance Corporation (IFC), Medzinárodný fond pre poľnohospodársky rozvoj (IFAD), Medzinárodná organizácia práce (ILO), Medzinárodná námorná organizácia (IMO), Medzinárodný menový fond (IMF), Medzinárodný olympijský výbor (IOC), Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM), Medzinárodný Červený kríž a Červeného polmesiaca (ICRM), Medzinárodná telekomunikačná únia (ITU), Medzinárodná konfederácia odborových zväzov (ITUC), Latinskej Ameriky ekonomického systému (LAES), Multilaterálne agentúra pre investičné záruky (MIGA), Non-aligned movement (NAM), Organizácia pre zákaz chemických zbraní (OPCW), Organizácia amerických štátov (OAS), Stály rozhodcovský súd (PCA), Rio Group (RG), Organizácia spojených národov (OSN), Konferencia OSN o obchode a rozvoji (UNCTAD), Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru (UNESCO), Organizácia OSN pre priemyselný rozvoj (UNIDO), Svetová poštová únia (UPU), Svetová konfederácia práce (SKP), Svetová colná organizácia (WCO), Svetová federácia odborových zväzov (WFTU), Svetová zdravotnícka organizácia (WHO), World Intellectual Property Organization (WIPO), Svetová meteorologická organizácia (WMO), Svetová obchodná organizácia (WTO).

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Daňový systém Belize tvorí daň z príjmu, daň z obratu, daň z predaja nehnuteľnosti, daň z nehnuteľností a dane z pôdy.

Daň z príjmu (*Income tax*)

- Služby dodávky elektriny – 6,5 %
- Obchod / predaj nehnuteľností – 1,75%
- profesionálne služby – 6%
- provízie – 5/15%

- príjmy z prenájmu – 3%
- Rádio, Televízia a noviny – 0,75%
- Domáce letecké príjmy – 1,75%
- Poistenie – 1,75%
- Telekomunikácie – 24,5%
- Palivá / mazivá príjmov – 0,75%
- Kasína a hazardné hry – 8%
- Licenčné poplatky a komisie – 15%
- Cestovné kancelárie / podielové fondy – 6%
- Všeobecné príjmy finančných inštitúcií – 15%
- Príjmy PIC finančné inštitúcie – 12%

Osoby, ktoré majú vyšší príjem ako 25.600 BZD za rok, sú zdaňované paušálnou sadzbou vo výške 25%. Rezidenti s menším príjmom ročne sú od tejto povinnosti oslobodení.

Daň z obratu (General sales tax)

v roku 1999 bola zrušená DPH a nahradená daňou z obratu. Daň z obratu je 8% (12% pri alkohole, tabaku a pohonných hmôt). Daň z obratu sa týka zakúpeného tovaru v Belize a taktiež dovozu. Oslobodená je voda a elektrina, existujú výnimky aj pre určité finančné služby, zóny vývozného spracovania a zóny voľného obchodu. Taktiež sú vyňaté potraviny a základné lieky.

Daň z predaja nehnuteľnosti (Stamp duty)

Rezidenti platia 10% poplatok pri nákupe nehnuteľnosti.

Daň z pôdy (Land tax)

Platí sa paušálne vo výške 1%.

Daň z nehnuteľnosti (Property tax)

Daň z nehnuteľnosti je závislá od využitia a príjmu z prenájmu majetku (ak je prenajatá), daň je na 12,5% z príjmu pre obsadené nehnuteľnosti a 2% pre neobsadené. V Belize City, celková daň nesmie presiahnuť 2% trhovej hodnoty nehnuteľnosti.

b) Verejné obstarávanie

v súčasnosti VO zabezpečuje úrad generálneho auditu (*Supreme Audit Institution of Belize* <http://www.audit.gov.bz/>). Od roku 2010 sa pripravuje nový zákon o verejnom obstarávaní.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Kumulatívne Belize k 31.12.2011 eviduje PZI v celkovej výške 97,5 mil. USD

V SR nie sú žiadne investície z Belize, vzhľadom na charakter krajiny nie je predpoklad získania investorov do budúcnosti.

V Belize existuje agentúra na podporu investícií a obchodu – *Beltraide*
www.belizeinvest.org.bz.

b) Energetická politika krajiny

spotreba elektrickej energie v Belize je v súčasnosti 46 MW s medziročným rastom 8 až 10%. Belize Electricity Limited je hlavná prenosová a distribučná spoločnosť, ktorej zdroje sú tvorené: 55% dovoz z Mexika, 30% z vodných zdrojov producent nezávislé (IPP) v Belize a 15% z fosilných palív (nafta). V súčasnosti existujú plány na zvýšenie výrobnnej kapacity EE v priebehu najbližších piatich rokov, prostredníctvom ďalších naftových generátorov, vodných a iných obnoviteľných zdrojov energie vrátane biomasy a mikro-hydroelektrární. V súčasnej dobe cena elektriny v Belize je 0,295 BZD za kWh, čo je síce najnižšia cena v Karibiku, ale jedna z najvyšších v Strednej Amerike.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Colné sadzby sú aplikovateľné podľa sadzieb uvedených v colnom sadzobníku a klasifikácie tovaru, kapitola 48 zákonov Belize, plán prvý, stránka: http://www.customs.gov.bz/download/customsexcise_duties.pdf colný sadzobník Belize je vytvorený podľa harmonizovaného systému číselného opisu (HS).

Sadzby sa určujú na základe colnej hodnoty CIF (náklady, poistenie a prepravné)

Sadzby sú v rozsahu 0 až 45% na väčšinu tovaru sa vzťahuje výška 20%. Tovar v primárnych formách, strojné zariadenia a ich časti, nerastné suroviny, textilie, chemikálie, kancelárske vybavenie (okrem počítačov a príslušenstva - 0%), ručné náradie, sa vzťahuje sadzba 0% až 5% podľa colnej hodnoty.

Výška cla a dane sa určuje na základe hodnoty, ktorá uvedená na faktúre, bloku, alebo inom doklade o kúpe. Hodnota musí byť prevedená z cudzej meny uvedenej na doklade o kúpe na Belizský dolár (BZD). Mena Belize je viazaná k americkému doláru v pomere 2,0175 BZD za 1 USD. Platný výmenný kurz ostatných mien je aktualizovaný každý týždeň centrálnou bankou Belize. Platný sadzobník je možné nájsť na stránke: http://www.customs.gov.bz/exchange_rates.html.

Existujú položky, na ktoré sa vzťahuje *Revenue Replacement Duty* (RRD) v rozmedzí od 5% do 40% v závislosti od celkovej colnej hodnoty a dovozného cla. Zoznam je možné nájsť na stránke http://www.customs.gov.bz/revenue_replacement.html.

Dovoz určitých živých zvierat, potraviny, rastlín a rastlinných materiálov, veterinárnych vakcín vyžaduje dovozné povolenie (zobrazíť zoznam), z Ministerstva poľnohospodárstva (*Belize Agricultural Health Authority* (BAHA) <http://www.baha.bz>) a pri dovoze podlieha kontrole karanténymi inšpektormi. Kompletný zoznam produktov vyžadujúcich si povolenie od BAHA je možné nájsť na stránke: http://www.customs.gov.bz/list_goods.html.

Daň z obratu vo výške 9% z celkovej colnej hodnoty a 14% sa vzťahuje na alkoholické nápoje (vrátane piva), ropu, tabak a tabakové výrobky, veľké ventilátory,

klimatizácie, jachty, šperky, parfumy, kozmetiku, viac ako 4-valcové vozidlá., kachle a chladničky s objemom viac ako 15 kubických stôp. Niektoré komodity ako základné potraviny, lieky, knihy, plyn na domácu spotrebu, hnojivá, krmivo a osivo sú oslobodené od platenia dane z obratu pri dovoze. Kompletný zoznam produktov oslobodených od dane z obratu je možné nájsť na stránke: <http://www.customs.gov.bz/exempted.html>

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Export		Import	
<i>Podľa krajín</i>			
USA	30,7 %	USA	33,6 %
Veľká Británia	29,7 %	Mexiko	14,1 %
Nigéria	4,9 %	Kuba	8,5 %
Pobrežie Slonoviny	4,4 %	Guatemala	6,7 %
<i>Podľa tovarov</i>			
Cukrová trstina	38,8 %	Stroje a zariadenia	42,1 %
Koncentráty z citrusov	30,8 %	Spotrebný tovar	11,5 %
Námorné produkty	8,1 %	Ropné produkty	10,8 %
Banány	3,6 %	Chemický tovar	10,3 %

Celkový import v roku 2010 dosiahol 709 mil. USD, zatiaľ čo vývoz len 325 mil. USD.

c) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných päť rokov (vývoz/dovoz)

v tis. EUR	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Export	1	0	0	30	200	407
Import	9	55	0	13	17	0
Obrat	10	55	0	43	217	407
Bilancia	-8	-55	0	18	183	407

*sledované obdobie január – október 2011

Do Belize SR vyváža najmä výrobky z hliníka, stroje a zariadenia, plasty a ich výrobky a odevy. Nárast slovenského exportu bol spôsobený dovozom strojov a mechanických zariadení, plastov a ich výrobkov a odevov.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Perspektíva vývozu do Belize je v strojoch a zariadeniach, chemickom priemysle, spotrebnom tovare a potravinárstve.

b) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Najefektívnejšou formou distribúcie používanou väčšinou zahraničných firiem je predaj prostredníctvom miestnych obchodných zástupcov, aj keď najmä veľké nadnárodné korporácie realizujú svoje predaje v rámci globalizácie trhov priamo. V rovine predaja prostredníctvom miestneho zástupcu v zásade existujú dve varianty,

predaj prostredníctvom dealera špecializovaného na určitú komoditu, alebo využitie dosiaľ nie príliš rozvinuté siete obchodných domov a špecializovaných obchodov.

Vstup na trh by mal byť podložený marketingovou štúdiou, optimálne oslovenie klientely by malo byť realizované predložením ponuky kalkulovanej nie ex works, ale vrátane dopravy a poistenia. Ponuka by mala byť formulovaná v španielčine a sprevádzaná propagačnými materiálmi, vzorkami (ak to umožňuje povaha tovaru), referenciami (kam firma vyváža, s kým spolupracuje atď) a prezentačnými CD či DVD.

Predpokladom obchodného úspechu je častý osobný kontakt s partnermi, pravidelne obnovovaný a ošetrovaný.

Nutným predpokladom pre úspech slovenských vývozov, najmä veľkých zákaziek a investičných celkov, je zabezpečenie financovania.

c) Praktické informácie pre exportéra a importéra

- **Vízum**

Vízová povinnosť pre občanov SR bola zrušená v turistickom a krátkodobom styku do 90 dní.

- **Časový rozdiel**

(-) 7 hodín

- **Oficiálne sviatky**

1. január - Nový rok, 12. marec - Baron Bliss Day, 6. Apríl – veľký piatok, 7 apríl svätá sobota, 9 apríl – Veľkonočný pondelok 1. Máj – deň práce, 21. Máj – deň suverenity, 10 september – národný deň, 21 september – deň nezávislosti, 15 október – Pan American Day, 19. November - Garifuna Settlement Day, 25. december – Vianoce, 26. December – deň darov

- **Adresa ZÚ SR v Mexiku**

Embajada de la República Eslovaca
Julio Verne 35, Colónia Polanco
Delegación Miguel Hidalgo
C.P. 11560, México, D.F.
Estados Unidos Mexicanos
Tel. : (+52-55) 5280 6669
Fax : (+52-55) 5280 6294
E-mail.: emb.mexico@mzv.sk

- **zoznam kontaktov a webových stránok významných ekonomických inštitúcií v Belize**

Agentúra na podporu obchodu a investícií (Beltraide) - www.belizeinvest.org.bz

obchodno-priemyselná komora Belize (The Belize Chamber of Commerce & Industry) - <http://www.belize.org/bcci/>

Colný úrad Belize (Belize Customs and Excise Department) - <http://www.customs.gov.bz/index.php>

Centrálna banka Belize (Central bank of Belize) - <https://www.centralbank.org.bz/>

úrad vlády (*The Government of Belize*) - www.belize.gov.bz

Rada pre turizmus (*Belize Tourism Board (BTB)*) - <http://www.travelbelize.org/>

Úrad pre daň z obratu (*Department of General Sales Tax*) - <http://www.gst.gov.bz/>

Úrad generálneho auditu (*Supreme Audit Institution of Belize*) - <http://www.audit.gov.bz/>

Štatistický úrad Belize (*Central statistical office*) - <http://www.statisticsbelize.org.bz/>

Ministerstvo investícií a obchodu (*Ministry of Investment & Trade*) - <http://www.mnrei.gov.bz/>

Ministerstvo zahraničných vecí (*Ministry of Foreign Affairs*) - www.mfa.gov.bz

Ministerstvo financií (*Ministry of Finance*) - www.mof.gov.bz